

„Koledarček slovenski“ za leto 1854 u Ljubljani že nastiskuje, zlasti ker po njih oznanilo bo prinesel obraza dvéh slavnih Slovencev: gosp. Miklošiča in Vodnika. Nadjamo se, da bomo „Koledarček-a“ tudi tukaj sém dobili — na sirotni zapuščeni kraj — nedosegljivi lepim in koristnim bukvam ali sploh spisom, ki u družih srenejših slavjanskih deželah na svet pridejo.

Kar u obče razširjevanje bukev med ljudstvo tiče, bilo bi dobro, da bi več tacih prizadetljivih mož bilo, kakor je gosp. Skok, učenik u Barkoli (u Bovedi ali pri sv. Jerneji) blizo Tersta. Dobivši lani večbukov primernih za ljudstvo iz Ljubljane, jih je vsak praznik in vsako nedeljo pred ondašnjo cerkvijo na neki mizi imel in brez vsega dobička prodajal. Na to vižo mu je za roko šlo prodati jih toliko, da je u kratkem času potegnil več ko 150 goldinarjev za-nje, — kar je zares veliko za majhino sosesko kakor je Barkola. Njeni korenjaški, pošteni in pridni kmetje so edini u teržaški okolici, katerim je kaj mar za podučenje svojih otrok tudi s pomočkom dobrih bukev, čeravno so k temu narveč dosadašnji njih skerbljivi učitelji in duhovniki pripomogli, ravno kakor pomagata tudi dandanašnji gor omenjeni gosp. Skok in kaplan gosp. Breccelnik.

Gotovo je, da zraven marljivega učenja u šolah, zraven primernosti in niske cene bukev in časnikov, in zraven lepe, prikladne naprave, kakor je ravno društvo sv. Mohora (Bog daj! da bi se še za naprej dobro obdržalo, zlasti če se bo nekoliko popravilo, kakor se pričakuje) — ni na kmetih boljšega sredstva za razširjevanje bukev ali družih spisov, kakor je ravnanje gosp. Skok-a. Naj le srečno tako napreduje, in naj ga pa tudi drugi o tem lepo posnemajo, da se ljudstvu pomaga, ktero ni vajeno iskati bukev po bukvarnicah! *)

Vérdelski.

Iz Soderšice. Od mnogih krajev beremo v „Novicah“; naj povedó tudi kaj od Soderške fare. — Soderšica je dobro veliko selo poldrugo uro od Ribnice proti sončnem zahodu ležeče; obdano je na treh stranéh od hribov ali prav za prav od gričev. Na desni strani potoka, ki se Bistrica imenuje, proti jugu je velika gora, ki se vije ko kamba v jarmu in mejí Loškopotoško, Bloško in Laško faro od Soderške. Ti hribje so vzrok nerodovitnosti tega kraja. Proti izhodu se odpre dobro velika planjava, na kateri čislani Ribniški terg leží. Ali da se v popisovanji tega že precej znanega kraja od svojega namena preveč ne zaidem, jenjam o tem, in povém od nekterih naprav, s katerimi so si naš prečastiti gosp. fajmošter, čeravno so komaj dvé leti tukaj, veliko zaslug pridobili. Napravili so neobhodno potrebno pokopališče na prav primernem in prijetnem kraju, kateri pa bo še prijetniši, ako se bo še marsikaka reč osnažila in v red djala. — Na hribu pri Soderšci stoji kapelica, v kateri ljubo pojó glasovi majhnih orglic s petérimi registri, s katerimi se vjema prijetno petje dobro izurjenih pevk, ktere spričujejo pridnost gosp. učitelja. Pripravili so gosp. fajmošter dalje v farno cerkev krasno svetilnico, in še mnogo drugih reči so velike časti vredni gospod v svoji nevtrudljivosti osnovali. Naj bi nam jih mili Bog še dolgo dolgo pri nas ohranil!

Ob potovanju o šolskih praznikih sim si nekoliko ljudskih pravlic nabral; ako Vam, drage „Novice“, ž njimi kaj vstreči zamorem, rad Vam jih ponudim ***)

L. H. Zamosčan.

*) Zares hvaležin posneme vredna naprava je ta! Marsikdo bi si rad večkrat kakošne bukve kupil, pa kaj, ko ne more do njih!

Vred.

**) Prosimo.

Vred.

Iz Zaplane 4. oktobra. Včeraj dopoldan je bilo v naših hribih silo merzlo; po tem je mraz odjenjal, in sneg se prikazal. Snežilo je celi popoldan, na vso moč, kakor o hudi zimí. Do šestih zvečer ga je padlo pol velike pedi dobre mere. Drevje, posebno čespljevo, je bilo v veliki nevarnosti se polomiti, in mogli smo sadje s snegom vred tresti. Če kdo pomisli, da Zaplana le debelo uro nad Verhinko po bližnjici rajtati leží, lahko spozná, da smo letos zgodaj v snegu. Nadjamo se vendar še lepega jesenskega vremena, ktereга ljudjé in živina silo potrebuje. Bog ga daj!

M. K.

Iz Ljubljane. V sredo popoldne je bil iz Dunaja gosp. dr. Güntner, c. k. ministerski svetovavec v zdravniških zadevah, v tukajšni podkovijski in živinozdravniški šoli in je natanjko od konca do kraja vso ogledal zato, ker iz več dežel se sl. ministerstvu razodevajo želje, da bi se tudi pri njih ravno taka učilnica napravila, kakor je v Ljubljani. Vsa naprava je slavnemu gospodu močno dopadla. — 2. in 3. zvezek „arhiva za zgodovino krajske vojvodine“ drja. Kluna se ravno natiskuje; obsegel bo po danem naznanilu več zanimivih spisov.

Novičar iz mnogih krajev.

V nedeljo zvečer se je presvitli cesar podal po železnici v Varšavo; v Koslu se je Njih veličanstvu pridružil kralj pruski, in oba skup sta se peljala v Varšavo. V četrtek zvečer so cesarja že spet na Dunaj nazaj pričakovali. Veliko pomenljivost z ozirom na turško-rusovske zadeve prikladajo nekteri temu, da je tudi pruski kralj sedaj v Varšavo šel. — V Olomucu zbrana armada se je 1. dan t. m. jela povračati; v 5 dnéh je bil Olomuc spet prazen. — Sliši se, da v tistih deželah, ktere so po politični vredbi že osnovane, bojo deželne poglavarstva v novi preuredbi že o vsih svetih v djanje stopile, okrožne in okrajne vradnije pa še le o prvi polovici prihodnjega leta. — Iz Českega se zvé, da se ljudske in realne šole ondi veselo množijo; v več krajih napravljajo po kmetih tudi bukviša za ljudstvo. — Vremenski prerok v Jolsvi je neznano priden; mož prerokuje, da vse prek letí in časniki pišejo za njim prerokbe njegove, kakor da bi resnica bili. Do srede oktobra prerokuje lepo vreme, po tem dežja in viharjev veliko, celó potres; v prvi polovici novembra lepo, sončno vreme, v drugi pa dež in meglo; mesca decembra moko in megleno vreme pa malo mraza brez sonca, po novem letu še le zimski mraz. — Teržaški časnik je prinesel novico, da je turški divan 25. p. m. sklenul, Rusu vojsko napovedati. Divan je toliko kot državni zbor, v katerem je 300 naj imenitniših Turkov vojaškega, političnega in duhovnega stanú enoglasno sklenilo, se ne vdati terjatvam rusovskega cara. Ta sklep je pa še le veljaven, ako ga ministerstvo in sultan poterdi. Pisma iz Carigrada pravijo, da v tacih okoljsinah bo moral sultan Rusu vojsko napovedati, da bo pa vojska omejena ostala le med Turkom in Rusom. Tudi pravijo, da zimski čas, ko se tam pota silno pogrezujejo, nek ni moč ondi velike vojske peljati pred mescom majnikom. V Vlahii, kjer je vojakov kot listja in trave, je cena mesa in kruha neizrečeno niska; oka mesá (2¼ funta) velja 10 krajc., oka domačega kruha 3 krajc. — Po vsem svetu je 142 duhovnih redov; moških jih je 73, ki imajo 3347 samostanov (kloštrov), v kterih je 59.040 minihov; — ženskih redov je 69, ki imajo 3556 samostanov, v kterih prebiva 41.310 nún. Od teh je v Rimu 66 moških in 35 ženskih samostanov z 2280 minihii in 975 nunami.